

МОМОТ В.Є., доктор екон. наук, професор, проректор з міжнародної освітньої та наукової діяльності, Університет ім. Альфреда Нобеля, Дніпро

ЗАСТОСУВАННЯ АКСЕЛЕРАТОРА ТА МУЛЬТИПЛІКАТОРА ДО АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У НЕТРАДИЦІЙНІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ

Енергетика в цілому та нетрадиційна (зелена), енергетика, що відновлюється, у окремоті характеризуються якби не найдовшим періодом окупності інвестицій у зрівнянні з іншими видами бізнесу. У наслідку цього масштабні інвестиційні проекти в цієї сфері у більшості випадків реалізуються за державною участю, враховуючи стратегічно важливість та пріоритетність розвитку цих видів енергетики. Тому досить цікавою буде спроба адаптації таких макроекономічних показників, як мультиплікатор та акселератор інвестицій до аналізу особливостей інвестиційних проектів в галузі нетрадиційної енергетики.

Згідно з класичним визначенням Кейнсу мультиплікатор інвестицій встановлює зв'язок національного доходу та інвестицій до економіки, він залежить від схильності населення країни й держави до споживання. Акселератор інвестицій у власну чергу, це коефіцієнт, який показує, наскільки збільшуються інвестиції при зростанні доходу, він є індикатором поживлення інвестиційного процесу у міру зростання економіки. Адаптація наведених визначень до інвестиційного процесу до нетрадиційної енергетики полягає у наступному:

- мультиплікатор інвестицій до нетрадиційної енергетики буде свідчити про відносну зміну долі нетрадиційної енергетики у загальній генерації електричної енергії відповідно до зміни інтенсивності інвестиційного процесу

до цієї галузі, тобто його можна розрахувати за формулою $k = \frac{\Delta G}{\Delta I}$: де ΔI – зміна обсягу інвестицій, ΔG – зміна долі нетрадиційної енергетики у загальній генерації електричної енергії, взяті за рік;

- акселератор інвестицій до нетрадиційної енергетики буде свідчити про збільшення інвестиційної привабливості цього сектору економіки в міру збільшення долі нетрадиційної енергетики у загальній генерації електричної енергії, тобто його можна розрахувати за формулою $a = \frac{I}{\Delta G}$: де I – рівень інвестицій у поточному році, ΔG – зміна долі нетрадиційної енергетики у загальній генерації електричної енергії, взята за рік.

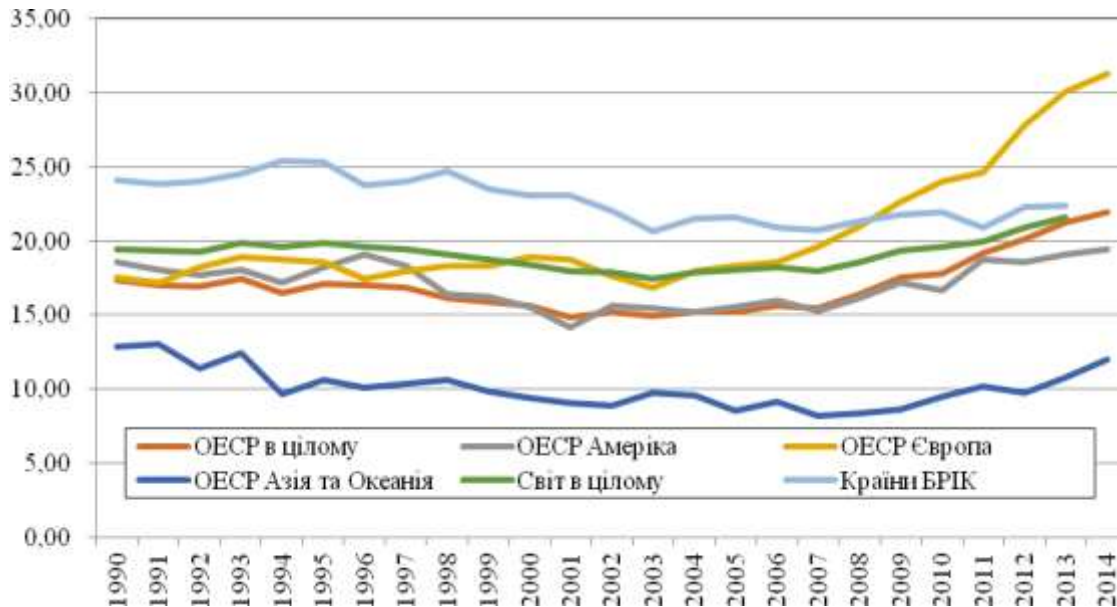

Рис. 1. Доля генерації зеленої енергії загальній генерації електричної енергії

Найважливішим аспектом розвитку нетрадиційної енергетики, як вже вказувалося, є довгий цикл окупності інвестицій, тому введення до аналізу інвестиційного процесу показників, аналогічних класичним акселератору та мультиплікатору інвестицій дозволить визначити ефекти роль запізнювання у ланцюгової реакції, яка служать спусковим механізмом процесу інвестування в енергетиці. Схильність до стримування інвестицій в нетрадиційну енергетику при цьому залежить від конкретної економічної ситуації.

Акселератор інвестиції до нетрадиційної енергетики, що відноситься до періоду t у власну чергу є зміщена реакція на зміну результатів діяльності галузі за попередній період.

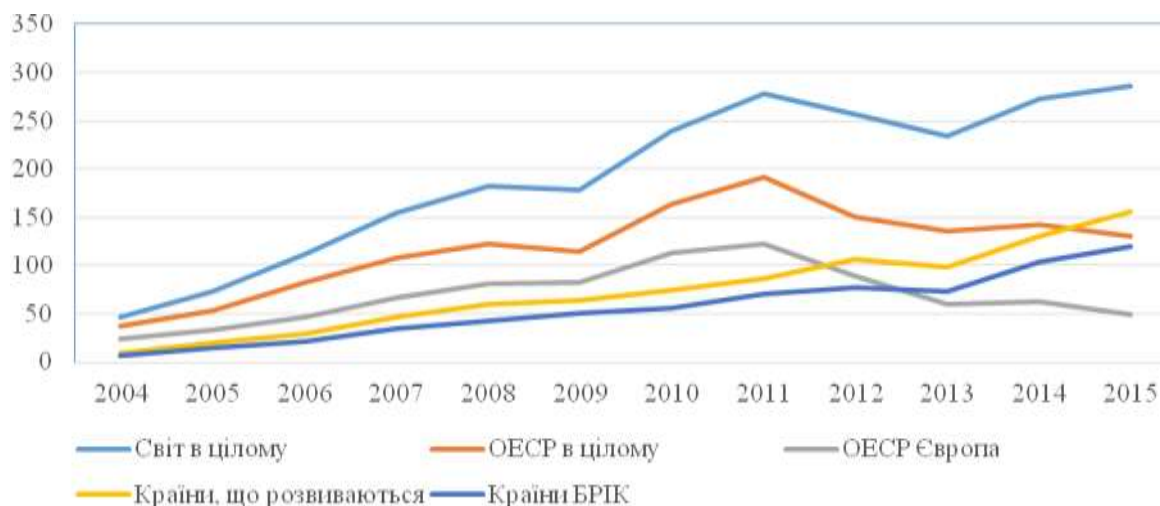

Рис. 2. Інвестиції до зеленої енергетики у млрд. доларів США

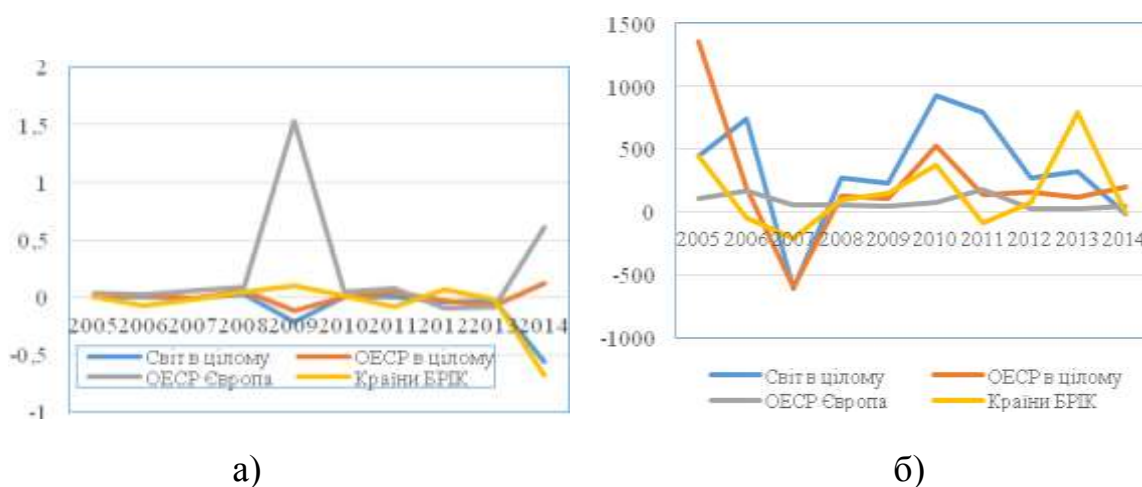

Рис. 3. Мультиплікатор та акселератор інвестицій до нетрадиційної енергетики: а) мультиплікатор; б) акселератор.

Дані відносно цих показників для різних країн за період з 2008 по 2016 роки свідчать про надвисокі значення для європейських країни ОЕСР мультиплікатора у 2009 році та акселератора у 2010 році. Цей ефект цілком очевидно пов'язаний з інертністю процесу інвестицій до нетрадиційної енергетики та впливом економічної кризи – починаючи з 2008 року зростання долі зеленої енергії набуло нової якості, а інвестиції навпаки, впали завдяки кризі та об'єктивній складності цього бізнесу.

Література

1. Косенко А.П. Экономическая оценка инновационного потенциала / А.П.Косенко, Д.Коциски, О.И.Маслак, П.Г.Перерва, Д.Сакай.- Монография / Под ред. проф. Перервы П.Г. и проф. Д.Коциски – Харьков-Мишкольц : НТУ „ХПИ”, Мишкольц.техн.ун-т, 2008. – 170 с.
2. Управление инновационной деятельностью: учебное пособие: в 3 ч. Ч. I. Основы инновационного менеджмента и экономики инноваций / П.Г. Перерва, С.Н. Глаголев,

С.А. Мехович и др.; под общ. ред. П.Г. Перервы, С.Н. Глаголева. – Белгород; Харьков: Изд-во БГТУ, 2012. – 545 с.

3. Перерва, П.Г. Моделювання термінів виконання інноваційного проекту з використанням інтерполяційного поліному Лагранжа [Текст] / П.Г. Перерва, І.В. Гладенко // Механізм регулювання економіки. - 2009. - №3, Т.2. - С. 60-69.

4. Управление инновационной деятельностью: учебное пособие: в 3 ч. Ч. III. Организация подготовки специалистов для инновационной экономики / П.Г. Перерва, С.Н. Глаголев, С.А. Мехович и др. / под общ. ред. П.Г. Перервы, С.Н. Глаголева. – Белгород; Харьков: Изд-во БГТУ, 2012. – 454 с.

5. Перерва П.Г. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / Под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2009. – 1203 с.

6. Управление инновационной деятельностью: учебное пособие: в 3 ч. Ч. II. Управление научными исследованиями, маркетинг и коммерциализация инноваций / П.Г. Перерва, С.Н. Глаголев, С.А. Мехович и др.; под общ. ред. П.Г. Перервы, С.Н. Глаголева. – Белгород; Харьков: Изд-во БГТУ, 2012. – 426 с.

7. Перерва П. Г. Економіка і маркетинг виробничо–підприємницької діяльності: Навч. посібник / За ред. проф. Перерви П. Г., проф. Гаврись О. М., проф. Погорелова М. І. – Харків : НТУ «ХПІ», 2004. – 640 с.

8. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.Л. Антикризовий механізм сталого розвитку підприємства [монографія] / В.Л.Товажнянський, П.Г.Перерва, Л.Л.Товажнянський, І.В.Гладенко, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова / За ред. проф. П.Г.Перерви П.Г. та проф. Товажнянського Л.Л. – Х.: Віровець А.П.: Апостроф, 2012 – 704 с.

9. Перерва, П.Г. Визначення ефективності використання виробничого потенціалу машинобудівного підприємства [Текст] / П.Г. Перерва, Н.М. Побережна // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2012. - №2. - С. 191-198.

10. Товажнянський В.Л. Інноваційні технології в антикризовому розвитку машинобудівних підприємств / В.Л. Товажнянський, П.Г. Перерва // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – №1. – С. 113-119.

11. Перерва П.Г. Трудоустройство без проблем (искусство самомаркетинга) / П.Г.Перерва.- Х.: Фактор, 2009.- 480 с.

12. Погорелов, М.І. Управління персоналом та економіка праці / М.І.Погорелов, П.Г.Перерва, С.М.Погорелов, О.П.Косено та ін. // Навчальний посібник / За ред. проф.Погорелова М.І., проф.Перерви П.Г., доц. Погорелова С.М., доц. Косенко О.П. – Х.: «Щедра садиба плюс», 2015.- 521с.

13. Перерва П.Г. Самомаркетинг менеджера и бизнесмена. - Ростов н / Д: Феникс, 2003. - 592 с. (Серия «Психология бизнеса»)

14. Погорелов И.Н. Экономика и организация труда / И.Н.Погорелов, Н.И.Погорелов, П.Г.Перерва, А.М.Колот, С.А.Мехович [Монографія].- Харьков : Фактор, 2007.- 640с.

15. Перерва П. Г. Стратегічне управління виробничим потенціалом і підвищення конкурентоспроможності підприємства / Д. Коциски, П. Г. Перерва, А. П. Косенко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». – Х. : НТУ «ХПІ». – 2010. – Випуск 62. – С. 137-142.